

Sygn. akt: VI C 390/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 maja 2014 r.

Sąd Rejonowy w Bartoszycach VI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Lidzbarku Warmińskim

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Magdalena Maszlanka
Protokolant:	Joanna Kowalska

po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2014 r. na rozprawie w Lidzbarku Warmińskim

sprawy z powództwa K. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki K. G. kwotę 50.000,00 zł (pięćdziesiąt tysięcy 00/100) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od kwoty 30.000,00 zł od dnia 17 maja 2013r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 20.000,00 zł od dnia 17 marca 2014r. do dnia zapłaty;
- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki K. G. kwotę 8.216,71 zł (osiem tysięcy dwieście szesnaście 71/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 17 maja 2013r. do dnia zapłaty;
- w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki K. G. kwotę 3.534,00 zł (trzy tysiące pięćset trzydzieści cztery 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.415,00 zł (dwa tysiące czterysta piętnaście 00/100) tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwotę 9,00 zł (dziewięć 00/100) tytułem zwrotu wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Powódka K. G. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 30 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 8291,51 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem skapitalizowanych odsetek za okres od 2 kwietnia 2011 r. do 15 maja 2013 r. W uzasadnieniu wskazała, że w dniu 17 listopada 2010 r. miał miejsce wypadek komunikacyjny spowodowany przez K. S. kierującego samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W wyniku zdarzenia potrącona została córka pozwanej, E. K., która przechodziła przez przejście dla pieszych. Wskutek doznanych w wypadku obrażeń, E. K. zmarła w dniu 25 listopada 2010 r. Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanej.

Powódka otrzymała od pozwanej łącznie kwotę 10 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, co w jej ocenie jest kwotą zbyt niską.

Pismem z dnia 24 lutego 2014 r. powódka rozszerzyła powództwo, wnosząc o zasądzenie od pozwanego dodatkowo kwoty 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po dniu rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty (k.291-293).

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że wypłacona już powódce kwota jest sumą odpowiednią w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. Funkcją zadośćuczynienia pieniężnego z tytułu śmierci osoby najbliższej jest zrekompensowanie zaistniałej w ten sposób krzywdy o charakterze niematerialnym, stąd jego wysokość winna stanowić odczuwalną wartość ekonomiczną, ale powinna pozostawać w rozsądnych proporcjach do stopy życiowej społeczeństwa i nie powinna służyć wzbogaceniu. Pozwany podniósł ponadto, że całkowicie niesłuszne jest żądanie zapłaty skumulowanej sumy odsetek od dat wskazanych w pozwie, gdyż pozwany nie pozostawał w zwłoce w zapłacie należnych powódce świadczeń. Przywołany przez powódkę jako podstawa żądania art. 14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych odnosi się do terminów wyznaczonych na zapłatę odszkodowania. Nie dotyczy natomiast świadczenia w postaci zadośćuczynienia. Pozwany powołał się również na orzeczenie Sądu Najwyższego, stosownie do którego w sytuacji, gdy ustalenie zadośćuczynienia następuje według stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, jego jednorazowość i nadal waloryzacyjny charakter odsetek uzasadnia przyznanie zadośćuczynienia od daty wyrokowania (k. 230-231).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 17 listopada 2010 r. miał miejsce wypadek komunikacyjny spowodowany przez K. S. kierującego samochodem marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...). W wyniku zdarzenia potrącona została E. K., córka powódki, która przechodziła przez przejście dla pieszych. Wskutek doznanych w wypadku obrażeń, E. K. zmarła w dniu 25 listopada 2010 r. Miała wówczas 34 lata. Sprawca wypadku był ubezpieczony w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanej.

(okoliczności niesporne).

E. K. była jednym z czwórki dzieci powódki K. G.. Jako jedyna z rodzeństwa mieszkała z matką w domu rodzinnym, a wraz z nią mieszkał tam jej mąż - J. K. i dwójka dzieci: H. K. i K. K.. Ojciec E. K. a mąż powódki już nie żył. Matka i córka były ze sobą bardzo związane. E. K. nie planowała wyprowadzki z domu rodzinnego. Chciała opiekować się matką w przyszłości.

Obecnie powódka mieszka sama. Mąż E. K. wyprowadził się, założył nową rodzinę. Powódka kontaktuje się z wnukami raz na dwa tygodnie, gdy zięć przywozi je do niej na weekend.

Bezpośrednio po śmierci E. K. nastąpiło pogorszenie stanu zdrowia psychicznego powódki, polegające na wystąpieniu u niej objawów zaburzeń adaptacyjnych pod postacią długotrwałej reakcji depresyjnej, które nadal występują u powódki, przy czym objawy te aktualnie są u niej mniej nasilone. Obecnie powódka powoli godzi się z utratą córki, towarzyszącemu jej przeżywaniu żałoby nie towarzyszą już tak silne doznania, jak na początku. Badaniem psychologicznym nie stwierdzono zespołu stresu pourazowego. Jednakże powódka cierpi na bezsenność, zrobiła się nerwowa, przyjmuje tabletki uspokajające. Długotrwały uszczerbek na zdrowiu psychicznym powódki w związku ze śmiercią córki wynosi 10 %.

(zaświadczenie o wymeldowaniu – k. 14, zeznania powódki – k. 303 w zw. z . 245, opinia biegłej psycholog M. M. – k. 247-248, opinia biegłego psychiatry L. G. – k. 271-274, zaświadczenie lekarskie – k. 15)

Pismem z dnia 23 lutego 2011 r. powódka wezwała pozwaną do zapłaty na jej rzecz kwoty 60 000 zł Pismo wpłynęło do pozwanego w dniu 8 marca 2011 r.

(pismo z dnia 23 lutego 2011 r. – k. . r. – k. 70-71)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w przeważającej części zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do art. 822 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Zgodnie z § 2 umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o których mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie wypadku, który miał miejsce w okresie ubezpieczenia. Paragraf 4 cytowanego artykułu stanowi zaś, że uprawniony do odszkodowania może go dochodzić bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. W obowiązkowym ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej ma zastosowanie zasada pełnego odszkodowania wyrażona w art. 361 § 2 k.c. Naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzone. Ubezpieczyciel z tytułu odpowiedzialności gwarancyjnej wypłaca poszkodowanemu świadczenie pieniężne w granicach odpowiedzialności sprawczej posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego.

W rozpoznawanej sprawie podstawę prawną odpowiedzialności ubezpieczonego, która to odpowiedzialność nie była kwestionowana, stanowił art. 435 § 1 k.c. w zw. z art. 436 § 1 k.c. Rozważyć natomiast należy, czy kwota już wypłacona powódce wyczerpuje jej uzasadnione roszczenia wynikające ze zdarzenia z 17 listopada 2010 r.

Stosownie do art. 446 § 1 i 4 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę zadośćuczynienia pieniężnego tytułem krzywdy. Zadośćuczynienie powinno kompensować doznany ból, utratę bliskiego członka rodziny.

W rozpoznawanej sprawie nie mogło ulegać wątpliwości, że nagła śmierć dziecka, w tragicznych i gwałtownych okolicznościach, musiała wywołać szok, rozpacz i olbrzymie cierpienie u jego matki. W ocenie Sądu tego cierpienia nie można stopniować, umniejszać z tej przyczyny, że powódka poza poszkodowaną ma inne dzieci. Okoliczność ta nie zmienia bowiem faktu, że śmierć dziecka jest uznawana za jedno z najtragiczniejszych zdarzeń w życiu człowieka i pozostawia długotrwałe, a czasem nieodwracalne skutki. Powódka i poszkodowana pozostawały w bardzo silnych relacjach. Prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, mieszkwały razem, utrzymywały bezpośrednie i codzienne kontakty. Strata córki była dla powódki doświadczeniem bolesnym, dotkliwym, powodującym poczucie osamotnienia, osłabienie aktywności życiowej. Wpłynęła na funkcjonowanie całej rodziny, możliwość czerpania przez jej członków przyjemności z życia rodzinnego. Nie można bowiem pominąć, że śmierć córki ograniczyła kontakty powódki z wnukami, które wyprowadziły się z zajmowanego dotychczas domu rodzinnego. Zdarzenie z dnia 17 listopada 2010 r. miało charakter gwałtowny, zaskakujący, co dodatkowo spotęgowało cierpienie powódki. Odbiło się na jej zdrowiu psychicznym, powodując długotrwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10%. Skutki wypadku mogą być odczuwalne w przyszłości, a niewykluczone, że okażą się nieodwracalne. Okoliczności te przemawiają za przyznaniem zadośćuczynienia zgodnie z żądaniem pozwu, czyli w kwocie 50 000 zł, o czym orzeczono na podstawie powołanych wyżej przepisów.

Częściowo zasadne jest również roszczenie o zapłatę skapitalizowanych odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie kwoty 30000 zł. Podstawę rozstrzygnięcia stanowił w tym zakresie art. 481 § 1 k.c.

Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817 § 1 k.c.) Gdy wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie

tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1.

Sąd nie podziela przy tym wyrażonego w odpowiedzi na pozew poglądu, że odsetki od zadośćuczynienia należą się dopiero od daty wyrokowania. Termin spełnienia świadczenia przez zakład ubezpieczeń (niezależnie od tego czy jest to zadośćuczynienie, czy odszkodowanie), z upływem którego aktualizuje się możliwość żądania odsetek karnych, jest jednoznacznie określony w przepisach (art. 817 § 1 i 2 k.c. w odniesieniu do zadośćuczynienia, art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (D.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) w odniesieniu do odszkodowania). Nie jest powiązany z datą wyrokowania (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lutego 2010 r. , II CSK 434/09), ale jest oznaczony w dniach. Podkreślić przy tym należy, że spełnienie świadczenia w terminie późniejszym niż 30 dni może być usprawiedliwione jedynie wówczas, gdy ubezpieczyciel powoła się na istnienie przeszkód w postaci niemożliwości wyjaśnienia okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności albo wysokości świadczenia, mimo działań podejmowanych ze szczególną starannością (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 2009 r, sygn. II CSK 257/09).

W niniejszej sprawie ubezpieczyciel nie powołał się zaś na przeszkody w ustaleniu wysokości zadośćuczynienia , a o ich istnieniu nie świadczą dokumenty zgromadzone w toku postępowania likwidacyjnego.

Jednakże wskazać należy, że pismo z dnia 23 lutego 2011 r. wzywające pozwanego do zapłaty na rzecz powódki kwoty 60000 zł, z którym powódka wiąże powstanie roszczenia odsetkowego- wbrew założeniom powódki- wpłynęło do siedziby pozwanego nie w dniu 2 marca 2011 r. a w dniu 8 marca 2011 r. Zatem odsetki ustawowe należało liczyć od chwili następującej po upływie 30 dni od daty wpływu pisma. Do 15 maja 2013 r. narosły one do kwoty 8216,71 zł i taką też sumę należało zasądzić na rzecz K. G..

W ocenie Sądu niezasadnym jest również domaganie się przez powódkę odsetek od kwoty 20 000 zł od dnia następującego po rozszerzeniu powództwa. Datą tą powinna być bowiem chwila doręczenia przez Sąd pozwanemu pisma zawierającego zmodyfikowane żądanie, czyli 17 marca 2014 r.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. zd. drugie, gdyż powódka przegrała w niewielkim zakresie. Na jej rzecz należało zasądzić 500 zł opłaty od pozwu, 600 zł zaliczki na poczet wydatków związanych z przeprowadzeniem dowodu z opinii biegłego, 34 zł opłaty skarbowych od udzielonych pełnomocnictw i 2400 zł kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia radcy prawnego ustalono na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu od wartości przedmiotu sporu wynoszącej 38 292 zł, mając na uwadze brzmienie § 4 ust. 2 tego rozporządzenia, stosownie do którego, w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji. Sąd nie znalazł również podstaw, by przyznać powódce wynagrodzenie ustalone jako dwukrotność stawki minimalnej. Nie uzasadniał tego ani stopień skomplikowania sprawy, ani nakład pracy pełnomocnika (art. 109 § 2 k.p.c.). Sprawa miała charakter typowy, nie wymagała prowadzenia pogłębionych rozważań natury prawnej ani skomplikowanego postępowania dowodowego, a wkład merytoryczny pełnomocnika to przede wszystkim sporządzenie pozwu i pisma rozszerzającego powództwo.

Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2415 zł (1415 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powódka została zwolniona, i 1000 zł płaty od rozszerzonego powództwa) oraz 9 zł tytułem wydatków pokrytych tymczasowo przez Skarb Państwa. Podstawą rozstrzygnięcia były art. 130³ § 2 k.p.c., oraz art. 83 ust. 2 i 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.